

Kdor ne uboga.

(Resnična dogodba; zapisal L. Černež.)

Kaj pa že imaš s puško? France, France, tebi se bo še nesreča zgodila!“ tako je svarila nekega zimskega večera imovita udova pohorjanka svojega sedemnajstletnega sina, ki je ravnokar nabijal starodobno puško. Pohorje je gorovje na Štajerskem. „Kaj bi le, kaj le vi veste!“ zagodrnjal je mladenič in ni prenehal svojega dela.

„Čuj France, nocoj mi nikar ne hodi izpod strehe, to ti povem, meni se nič prav ne zdi!“ nadaljevala je mati, sin pa je pomolčal nekaj časa in potem dejal: „To lisico moram ustreliti, naj bo, kakor hoče! Sinoči bi jo bil gotovo dobil, da je ni zmotil ta presneti pes! Nocoj pa ga pustim doma.“

„France, pusti lisico, vsaj danes me ubogaj!“ prosila in svarila je mati, in ko ji je sin odvrnil, da jim bo lisica znosila vse kure, rekla je milo: „Naj jih znosi, saj vse kokoši niso vredne strahú, ki ga bom pa zopet prestala za-te!“

„Nič se ne bojte, o polnoči bom doma — z lisico; pri votlini jo bom počakal“, tolažil je sin mater, a poznalo se mu je na glasu, da je bil nevoljen. Vrgel je torbo čez ramo in sunil dobrikajočega se mu psa z nogo, da se je cvilil splazil pod postelj. S puško v roki stopil je France iz sobe. — Zaman je klicala mati z jokajočim glasom svojega ljubljenca, ki jo je žvižgaje mahal v goro. Iz doline pa so priletavali rahli glasovi zvonov iz stolpa oddaljene farne cerkve, šepetajoči v tihi mrak: „Ave Marija! Mir in pokoj!“

Minulo je nekaj ur. Počasi se je pomikalo kazalo velike stenske ure, na katero je upirala vdova svoje nemirne oči. „Moj Bog! Kedaj šele bo polnoči!“ vzdihnila je sirota in omahnila nazaj na postelj. Zopet je preteklo nekaj časa. Žena, jedva zadremavši v polusen, skoči po konci in zavpije: „Moj sin! moj sin!“

Imela je hude sanje, da so trgale Franceta grozne, zmaju podobne zveri. Hotela je poklicati hlapca, naj bi šel pogledat za nočnim lovcem, a nemarnega ponočnjaka ni bilo doma. Zbudila je torej deklo, pa komaj ji je prigovorila, da je šla ž njo. Poklicali ste psa, ki je še vedno tičal pod posteljo. Boječe je prilezel zvesti Pazi na svitlo, ko pa so prišli na dvorišče, izginil je bliskoma po mladeničevem sledu. Hitro je korakala za njim skrbna mati, tako, da jo je dekla komaj dohajala. Čim dalje sta šli, tem težje so postajale ženi noge, tako, da ni mogla skoraj več naprej. Tudi se je skrnil mesec za oblake in naši popotnici nista videli nobenega sledú ter sta v temi tavalí sem ter tja.

„O Bog! o Bog!“ vzdihnila je gospodinja, v istem hipu pa je zalajal Pazi daleč v strani. Z novimi silami sta hiteli ženski proti istemu kraju; čudno tulenje psovo jima je bilo vodnik. Črez dobro četrť ure dospeli sta do skalovja, kjer je moral biti pes. Ravno tedaj so se pretrgali oblaki in brezčutna luna je razsvetlila grozen prizor. Na tleh je ležal mladenič ves v krvi. Pazi mu je lizal obledelo lice, v strani pa je ležala puška.

„O Jezus in Marija, pomagajta!“ zakričala je mati. Zgrudila se je skoraj na tla, toda vzdrževala jo je neka čudna moč. Ko se je sklonila k sinu, je videla, da mu vre kri iz strani, a da je še živ. Ni si pomišljala dolgo. Hitro mu je prevezala prsi z robcem preko rane, da se je zastanovila kri. Potem je drgnila nesrečneža s snegom, a dekla je letela proti domu, da bi dobila pomoči, da-si ne vedé, od kod. K sreči je že bil hlapec doma. Prinesli so siromaka Franceta in ga položili v postelj, ko je ravno bila ura dvanajst.

Proti jutru se je zavedel mladenič toliko, da so ga mogli prevideti sè svetimi zakramenti.

„Ljuba mati, odpustite mi!“ vzdihnil je potem France in — ni ga bilo več mej živimi. Zdravnik, ki je došel proti poldne, prišel je zastonj. Le toliko je mogel reči, da se je mladi lovec najbrž izpodtaknil in padel po skali in da se je tako puška sama sprožila.

Uboga mati! Koliko je bila prestala za svojega otroka in kake nade je stavila vanj! kako srečen bi bil lahko mladenič! In sedaj? Mati joče in le joče, sin pa leži v prerani gomili! — Velik novoizklesan kamen naznanja, kje počiva ponesrečeni France.

Hudó se mi je storilo, ko sem bral žalostni napis, a mislil sem ob jednom: desetkrat večji bi naj bil ta spomenik in z ogromnimi črkami bi naj bilo napisano na njem: Otroci, ubogajte svoje skrbne stariše! Materin glas je često glas vašega angelj-variha!

B a s e n.

V morju je ribica plavala,
Zrla pod sinje nebo,
Kjer kot oblak poletavala
Utva je bela nad njo.

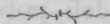
Pa si koj ribica dela je:
„Kaj, če poskusiš i ti...“
S tem se z vso silo popela je
In oj..., več v vodi je ni...

Radostno z mokrimi krili zdaj
Sili in sili naprej,
Da preleti za hipec vsaj,
Kar je le zrla doslej...

Ko se tako je dvigavala,
Švigne k nji izpod neba
Utva, ki v zraku je plavala,
Utva, ki je brez srca...

Ribice plahe zbežale so,
Ko so zagledale to,
„Vender“, tako vse dejale so,
„Dobro je tu pod vodo...“

Lucijan.

Ž e l j a.

Samotno v noči jasni
Na vrtu sem hodila,
In zrla zvezde zlate,
In tiho sem molila!

In zvezda raz nebesa,
K sestrici je hitela,
Zatrepetala jaz sem,
Tako zahrepenela:

„O, da tako bi mogla
Jaz tje kaj pohiteti,
Kjer nehala to srce...
Bi vroče hrepeneti!“

Milka Posavska.

